

KICHIK GURUHLARDA TA'LIM OLISHNING AFZALLIKLARI

*Andijon davlat pedagogika instituti Pedagogika va psixologiya kafedrası
o'qituvchisi*

Sabirova Muxarramoy Nurbek qiz

*Andijon davlat pedagogika instituti Texnologik ta'lim yo'nalishi 302 guruh
talabasi*

Mahkamova Rahimaxon Bahodirjon qizi

*Andijon davlat pedagogika instituti Texnologik ta'lim yo'nalishi 302 guruh
talabasi*

Yaxshiboyeva Shirin Madatjon qizi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada kichik guruhlarda ta'lim olishning afzalliklari tahlil qilinadi. Kichik guruhlarda ta'lim olish o'quvchilarning bilimlarni chuqur o'zlashtirishiga, faol ishtirok etishiga, mustaqil fikrlashiga va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Shuningdek, bu usul ta'lim jarayonini interaktiv qilish va o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishga xizmat qiladi.*

Kalit so'zlar: *kichik guruhlar, ta'lim, interaktiv dars, jamoaviy ishlash, mustaqil fikrlash, motivatsiya, ta'lim samaradorligi*

ADVANTAGES OF LEARNING IN SMALL GROUPS

Annotation: *This article analyzes the advantages of learning in small groups. Learning in small groups helps students deeply grasp knowledge, actively participate, think independently, and develop teamwork skills. Additionally, this method makes the learning process more interactive and enhances students' motivation.*

Keywords: *small groups, education, interactive learning, teamwork, independent thinking, motivation, learning efficiency*

ПРЕИМУЩЕСТВА ОБУЧЕНИЯ В МАЛЫХ ГРУППАХ

Аннотация: В данной статье анализируются преимущества обучения в малых группах. Обучение в малых группах помогает студентам глубже усваивать знания, активно участвовать в учебном процессе, развивать самостоятельное мышление и навыки командной работы. Кроме того, этот метод делает процесс обучения более интерактивным и повышает мотивацию студентов.

Ключевые слова: малые группы, образование, интерактивное обучение, командная работа, самостоятельное мышление, мотивация, эффективность обучения

Hozirgi kunda ta'lim tizimida samaradorlikni oshirish va o'quvchilarning faolligini ta'minlash maqsadida turli metodlar qo'llanilmoqda. Shulardan biri – kichik guruhlarda ta'lim olish usulidir. Ushbu usul o'quvchilarning bilimlarni chuqur o'zlashtirishiga, mustaqil fikrlashiga va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu maqolada kichik guruhlarda ta'lim olishning afzalliklari haqida so'z yuritamiz. Ta'limning kichik guruhlarda ishlash usuli «ta'lim beruvchi-ta'lim oluvchi» dialogidan voz kechishni va «ta'lim beruvchi-guruh-ta'lim oluvchi» ko'rinishidagi uch tomonlama o'zaro munosabatga o'tishni nazarda tutadi. O'quv guruhi, tarkibi bo'yicha harakatchan kichik guruhlarga bo'linadi va ularning har-biri o'zicha o'quv materialini o'zlashtiradi. Tajriba shuni ko'rsatadiki, shu tufayli siz bilan ta'lim oluvchilar o'rtasida ancha mustahkam kontakt o'rnatiladi, shaxsiy va bir vaqtning o'zida ta'lim jarayonida jamoaviy ruhiy holat kuchayadi. Ta'lim oluvchilarning hamkorlikdagi harakati tashkillashadi, bu esa, o'quv-bilish jarayonini faollashtirishga, ularda empatiyani, kommunikativlikni shakllantirishga ko'maklashadi: -vazifani hamkorlikda bajarish jarayonida, ta'lim oluvchilarda, o'rtoqlari tomonidan bildirilgan fikrlarni muhokama qilishga motivatsiya paydo bo'ladi; -ta'lim oluvchilar bir-biriga savollar beradilar, shuning uchun, ular savollarni aniq shakllantirishni bilishlari zarur, javoblarni-argumentlashtirishni, tushunishga erishish uchun esa, ular bir birlarini diqqat bilan eshitishlari kerak; -guruhlarda ishlash paytida, zarurati bo'lganda, ta'lim oluvchilar yordam berishlarini so'raydilar va

boshqalarga yordam berishni o'rganadilar. Har bir ta'lim oluvchining potensial imkoniyatlarini rivojlanishi va amalga oshirilishi ta'minlanadi: -qobiliyatli va iqtidorli bolalar, ularni «maqtanganlik»larida ayblashlaridan Cho'chimasdan o'z qobiliyatlarini ko'rsatishlari mumkin. Ular, guruhda nafaqat Ta'lim beruvchi rolda bo'lishlari, balki ta'lim oluvchi rolda ham bo'lishlari mumkin va ta'lim beruvchi rolidagi o'z o'rtoqlari tomonidan baholanishi, raqib bo'lmasdan ulardan o'rganishi mumkin;

1. Yaxshiroq tushunish va chuqur o'zlashtirish

Kichik guruhlarda ta'lim olishning eng muhim jihatlaridan biri – bilimlarni yaxshiroq o'zlashtirish imkoniyatining yaratilishidir. O'quvchilar kichik jamoalarda mavzularni muhokama qilib, o'zaro fikr almashadilar va bilimlarni bir-birlariga tushuntirish orqali yanada mustahkamlaydilar. Shuningdek, o'qituvchi har bir o'quvchiga ko'proq e'tibor qaratishi natijasida ularning tushunmovchiliklari o'z vaqtida bartaraf etiladi.

2. Faol ishtirok va o'ziga bo'lgan ishonchni oshirish

Katta guruhlarga qaraganda, kichik guruhlarda har bir o'quvchi dars jarayonida faol qatnashish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa ularda o'z fikrini erkin ifodalash, mustaqil qaror qabul qilish va muhokamalarda faol ishtirok etish ko'nikmalarini shakllantiradi. O'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchi ortib, ular dars jarayoniga yanada qiziqish bilan yondashadilar.

3. Hamkorlik va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish

Kichik guruhlarda ishlash orqali o'quvchilar bir-birlari bilan samarali muloqot qilish, jamoaviy ishlash va muammolarni birgalikda hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Ushbu usul kelajakda ular uchun kasbiy faoliyatlarida ham muhim ahamiyat kasb etadi, chunki jamoaviy ishlash har qanday sohada muvaffaqiyatga erishishning asosiy omillaridan biridir.

4. Mustaqil fikrlash va tanqidiy yondashuv

Kichik guruhlar o'quvchilarga mustaqil fikrlash va o'z qarashlarini dalillar bilan isbotlash imkoniyatini beradi. Ular mavzularni chuqur tahlil qilish, bahs-munozaralar o'tkazish va muammolarga tanqidiy yondashish orqali intellektual

rivojlanishadi. Bu esa ularning kelajakdagi kasbiy va shaxsiy hayotida muhim rol o'ynaydi.

5. Dars jarayonining interaktiv va qiziqarli bo'lishi

Kichik guruhlarda dars jarayoni interaktiv va jonli o'tadi. O'quvchilar rolli o'yinlar, muhokamalar, tadqiqot ishlari va amaliy mashg'ulotlar orqali bilimlarini mustahkamlashadi. Bu esa ularning ta'lim olishga bo'lgan motivatsiyasini oshiradi va bilimlarni uzoq vaqt eslab qolishlariga yordam beradi.

6. O'quvchiga yo'naltirilgan ta'lim

Har bir o'quvchining qobiliyati va ehtiyojlariga mos tarzda ta'lim berish ta'lim jarayonining muhim qismi hisoblanadi. Kichik guruhlarda har bir o'quvchi individual ravishda o'z bilimlarini rivojlantirish imkoniga ega bo'ladi. O'qituvchi har bir o'quvchining kuchli va zaif tomonlarini yaxshiroq tushunib, unga mos yondashuvni ishlab chiqishi mumkin.

Ta'limning ommaviy shakli sinfdagi jami o'quvchilarning o'qituvchi rahbarligi ostida birgalikda harakatlarini ko'zda tutadi. Guruhli shaklida esa o'quvchilar 3—6 kishidan iborat guruhlar yoki juftliklarda ish olib boradilar. Guruhlar uchun topshiriqlar bir xil yoki turlicha bo'lishi mumkin. O'qitish frontal shaklida, o'qituvchi bir vazifa ustida ishlayotgan butun sinf o'quv faoliyatini boshqarib boradi. U o'quvchilarning hamkorliklarini ta'minlaydi va hamma uchun bir bo'lgan ish sur'atini belgilaydi. O'qish guruhli shaklida o'qituvchi sinf o'quvchilari guruhleri o'quv-o'rganish faoliyatlarini boshqaradi. O'quvchilarni zvenoli, brigadali, birlashtirish-guruhli va differensiyalangan guruhlariga taqsimlash mumkin. O'qish zvenoli shakli o'quvchilar doimiy guruhi o'quv faoliyatini tashkil etishni ko'zda tutadi. Birlashtirish-guruhli shaklida sinfni odatda katta umumiy topshiriqni har biri faqatgina bir qismini bajaradigan guruhlariga ajratishni ko'zda tutadi. Differensatsiyalashgan-guruhli ta'lim shakli doimiy guruhlar bilan ham, bir xildagi o'quv imkoniyatlariga ega va o'quv ko'nikmalari bir xil darajada shakllangan o'quvchilarni birlashtirishini ko'zda tutadi. Guruhli shakllariga o'quvchilarning juft bo'lib ishlashlarini ham kiritiladi. Quyidagi bazi bir metodlarni keltirib o'tamiz

“ISHBOP O’YIN” metodi- berilgan topshiriqlarga ko’ra yoki o’yin ishtirokchilari tomonidan tayyorlangan har xil vaziyatdagi

boshqaruvchilik qarorlarini qabul qilishni imitatsiya qilish (taqlid, aks ettirish) metodi hisoblanadi. Vazifalarni taqsimlash Vazifalar bo’yicha ishtirokchilar qaror qabul qiladilar O’yinni amalga oshirish Muhokama qilish O’yin shartlari va baholash mezonlari bilan tanishtirish Baholash O’yin faoliyati biron bir tashkilot vakili sifatida ishtirok etayotgan ishtirokchining xulq-atvori va ijtimoiy vazifalarini imitatsiya qilish orqali beriladi. Bir tomondan o’yin nazorat qilinsa, ikkinchi tomondan oraliq natijalarga ko’ra ishtirokchilar o’z faoliyatlarini o’zgartirish imkoniyatiga ham ega bo’ladi. Ishbop o’yinda rollar va rollarning maqsad i aralashgan holda bo’ladi. Ishtirokchilarning bir qismi qat’iy belgilangan va o’yin davomida o’zgarimas rolni ijro etishlari lozim. Bir qism ishtirokchilar rollarini shaxsiy tajribalari va bilimlari asosida o’z maqsad larini belgilaydilar. Ishbop o’yinda har bir ishtirokchi alohida rol ni bajarishi kerak. Shuning uchun vazifani bajarish jarayoni individualguruhli xarakterga ega. har bir ishtirokchi avval o’zining vazifasi bo’yicha qaror qabul qiladi, so’ngra guruh bilan maslahatlashadi. O’yin yakunida har bir ishtirokchi va guruh erishgan natijalariga qarab baholanadi

Xulosa

Kichik guruhlarda ta’lim olish zamonaviy ta’lim jarayonining samarali usullaridan biri bo’lib, o’quvchilarning bilimlarni chuqur o’zlashtirishiga, mustaqil fikrlashiga, jamoaviy ishlash ko’nikmalarini rivojlantirishiga va ta’lim jarayonidan qiziqish bilan ishtirok etishiga yordam beradi. Ushbu usul nafaqat akademik natijalarni yaxshilash, balki o’quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga ham katta hissa qo’shadi. Shuning uchun kichik guruhlarda ta’lim olish metodini keng joriy etish ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar ro’yxati:

1. Tojiboyeva D., Yo’ldoshev A. Mahsus fanlarni o’qitish metodikasi. -Toshkent. Aloqachi, 2009.
2. Mavlonova R., To’rayeva O. Pedagogika. -Toshkent. O’qituvchi, 2001.
3. Sayidahmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar. -T.: “Moliya”, 2003.

4. Q.X Azizov //“Maxsus fanlarni o’qitish metodikasi”// O’quv qo’llanma.
TAYLQEI. Toshkent 2019 y
5. https://baxtiyor.uz/oqituvchilar-uchun-barcha-fanlardan-metodlartoplami/#google_vignette